
FINANSŲ MAKLERIO ĮMONĖS VIDAUS KAPITALO PAKANKAMUMO VERTINIMO NEPALANKIAUSIOMIS SĄLYGOMIS 2021-12-31 PROCESAS IR IŠVADOS

2022 – 04 – 29

Šiuo dokumentu yra apžvelgiami Evernord UAB FMĮ (toliau "Bendrovė") vidaus kapitalo pakankamumo vertinimo rezultatai, gauti atlikus Bendrovės vertinimą nepalankiausiomis sąlygomis. Vykdam šį vertinimą buvo remtasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2019/2033 bei Lietuvos banko valdybos patvirtintomis Finansų maklerio įmonių valdymo ir vidaus kapitalo pakankamumo vertinimo proceso taisyklėmis.

1. Evernord UAB FMĮ veikla

Bendrovė 2020-10-05 gavo aukštesnės (B) kategorijos finansų maklerio įmonės licenciją, kurios pagrindu jai buvo suteiktos papildomos teisės vykdyti pavedimus klientų sąskaita bei saugoti finansines priemones. 2021 m. Bendrovė aktyviai teikė pagal savo licenciją leidžiamas paslaugas.

Strateginiai sprendimai, susiję su investavimo sprendimais Bendrovėje yra priimami Bendrovės valdybos. Einamieji investavimo sprendimai, platinamų priemonių atrinkimas yra tvirtinami neformaliame investavimo komitete. Vidaus rizikos valdymo politika yra patvirtinta Bendrovės valdybos.

Bendrovė analizuoja, vertina, prisiima ir valdo rizikas su kuriomis susiduria savo veikloje. Rizikos valdymo tikslas – sumažinti galimus Bendrovės nuostolius.

2. Vidaus rizikos valdymo politika

Pagal Bendrovės Vidaus rizikos valdymo politiką, atsižvelgiant į nedideles veiklos apimtis bei nedidelį darbuotojų skaičių, Bendrovė neturi atskiro, vidaus rizikos valdymo funkciją atliekančio padalinio ar darbuotojo šiai funkcijai užtikrinti. Bendrovės vidaus rizikos valdymo funkcijos palaikymą užtikrina Atitikties pareigūnas, kuris taip pat atsakingas už Bendrovės veiklos atitiktį teisės aktų keliamiems reikalavimams.

Bendrovės vidaus rizikos valdymo politikos tikslas – apibrėžti rizikas bei jų valdymo gaires Bendrovės veikloje. Savo rizikos valdymo procedūras ir sistemas Bendrovė peržiūri reguliariai, bent kartą per metus.

Bendrovėje kiekvieną ketvirtį yra atliekami kapitalo pakankamumo skaičiavimai, kurių rezultatai perduodami priežiūros institucijai. Kapitalo pakankamumo vertinimas nepalankiausiomis sąlygomis atliekamas kartą per metus, remiantis audituotomis Bendrovės finansinėmis ataskaitomis paskutinei metų dienai.

3. Rizikos valdymas

Kadangi Bendrovė nevykdo veiklos, susijusios su perskolinimu, neprekiauja savo sąskaita ir savo sąskaita neturi nei ilgalaikių, nei trumpalaikių subordinuotų paskolų, tai palengvina vidaus kapitalo pakankamumo įvertinimą ir dalis rizikų Bendrovės veiklai daro mažą įtaką arba yra nereikšmingos/ įtakos nedaro.

Bendrovė neteikia paskolų, savo partnerius, kurie leidžia vertybinius popierius, atidžiai atsirenka, tad atitinkamai kredito ir sandorio šalies rizikos yra žemos. Bendrovė lėšas laiko Lietuvos

Respublikos komerciniuose bankuose, o vertybinius popierius saugo Europos Sąjungos komerciniuose bankuose todėl rinkos rizika yra žema.

Kaip minėta, Bendrovės veiklos specifika leidžia eliminuoti didžiąją dalį kitų FMĮ ir finansų institucijoms būdingų rizikų. Tiesioginis ir pagrindinis veiksnys, lemiantis Bendrovės kapitalo pakankamumo rodiklį, yra Bendrovės veiklos rezultatai. Vadovybės nuomone labiausiai Bendrovės veiklą gali paveikti operacinė rizika (tiesiogiai atsirandanti dėl rinkos kintamųjų svyravimų).

Rizika, susijusi su įmonės veikla, susideda iš:

Rizikos rūšis	Rizikos porūšis	Rizikos lygis	Rizikos aprašymas
Kredito ir sandorio šalies rizika		Žemas	Kredito ir sandorio šalies rizikos - tai Bendrovės patiriama rizika, kad kita šalis nesugebės vykdyti įsipareigojimų Bendrovei. Bendrovė riziką valdo iki sandorių sudarymo įvertindama kitos sandorio šalies patikimumą ir mokumą, rizikos lygis vertintinas kaip žemas. Bendrovė neteikia kreditų, ir neturi vertybinių popierių pozicijų kredito, todėl nesusiduria su probleminių kreditų rizika. Atitinkamai Bendrovė nesusiduria ir su likutine rizika, tai yra rizika, atsirandanti dėl to, kad Bendrovės taikomos kredito rizikos mažinimo priemonės gali būti mažiau veiksmingos nei tikėtasi. Bendrovės kredito rizika yra labiausiai susijusi su Bendrovės lėšomis bankuose ir gautinomis sumomis.
Rinkos rizika			Bendrovė nenustato kapitalo poreikio šių pozicijų rizikai, kadangi riziką sukeliančių pozicijų Bendrovė neturi. Rinkos rizikos K veiksmų Bendrovė taip pat neskaičiuoja, kadangi nevykdo prekybos savo sąskaita.
	Užsienio valiutos kurso rizika	Nereikšmingas	Pagrindinė užsienio valiutos rizika, su kuria gali susidurti Bendrovė, kiltų dėl to, kad Bendrovė atliktų sandorius užsienio valiuta ir turėtų atvirąją poziciją tam tikromis užsienio valiutomis. 2021 m. Bendrovė tokių pozicijų neturėjo.
	Pozicijų rizika	Nereikšmingas	2021 m. Bendrovė neturėjo asmeninių investicijų į skolas ar vertybinius popierius.
Operacinė rizika		Vidutinis	Operacinė rizika - tai finansinių nuostolių rizika, kurią gali lemti išoriniai veiksniai (stichinės nelaimės, nusikalstami trečiųjų asmenų veiksmai, pagrindinių tiekėjų veiklos sutrikimai ir kt.) arba vidaus veiksniai (pvz., informacinių technologijų sistemų sutrikimai, sukčiavimo atvejai, vidaus taisyklių ir įstatymų nesilaikymas, vidaus kontrolės trūkumas ir pan.). Ši rizika Bendrovei yra kur kas reikšmingesnė kadangi ji yra tiesiogiai susijusi su žmogiškąja darbuotojų klaidos rizika bei galimu

			pajamų sumažėjimu dėl reputacijos rizikos ar veiksmų, kuriems Bendrovė negali daryti įtakos, poveikio.
Ne prekybos knygos pozicijų kainos rizika		Nereikšmingas	Bendrovė prekybos knygos neturi, todėl rinkos rizika susijusi su prekybos knyga neaktuali.
Ne prekybos knygoje įvardyta palūkanų normos rizika		Nereikšmingas	Bendrovė prekybos knygos neturi, todėl rinkos rizika susijusi su prekybos knyga neaktuali.
Koncentracijos rizika		Vidutinis	Koncentracijos rizika, atsirandanti dėl sandorio šalių pozicijų, susijusių sandorio šalių grupių pozicijų, dėl pozicijų koncentracijos viename ekonomikos sektoriuje ar geografiniame regione. Bendrovė pati neinvestuoja, o jos platinamos priemonės atsižvelgia į klientų turimų pozicijų diversifikavimą. Bendrovės klientų lėšos laikomos dviejose kredito įstaigose, vertybiniai popieriai – trijose.
Likvidumo rizika		Žemas	Rizika nesugebėti laiku įvykdyti Bendrovės mokėjimo įsipareigojimų. Bendrovės politika yra palaikyti pakankamą grynųjų pinigų ir grynųjų pinigų ekvivalentų kiekį arba užsitikrinti finansavimą naudojant atitinkamą kiekį kredito linijų ar kitų skolinimosi priemonių, siekiant įvykdyti savo planuose numatytus įsipareigojimus, be to Bendrovėje nuolatos stebimi ateities mokėjimų įsipareigojimai ir jie lyginami su planuojamomis gauti pajamomis, rizikos lygis vertintinas kaip žemas. Įsigaliojus naujiems likvidumo reikalavimams, rizikos lygis turėtų augti.
Kitos rizikos	Strateginė	Žemas	Rizika kylanti dėl nepalankių ar klaidingų verslo sprendimų, netinkamo sprendimų įgyvendinimo arba dėl nepakankamo reagavimo į išorės ar vidaus Bendrovės aplinkos veiksmus. Valdant riziką atsižvelgiama į metinį planavimą, biudžetavimą bei nuolatinį rinkų sekimą.
	Pajamų	Aukštas	Rizika kylanti dėl to, kad Bendrovė patiria fiksuotus kaštus kurie reikalingi jos veiklai vykdyti, todėl esant nepakankamoms pajamoms Bendrovė gali patirti veiklos nuostolius. Ši rizika yra dalinai valdoma per planavimo procesą, kurio metu yra keliamos konkrečios užduotys ateinantiems periodams ir vertinamos tiek pajamos, tiek pinigų srautai iš tos veiklos, vis dėlto esant bendram neigiamam investavimo sentimentui pajamų sumažėjimo rizika išlieka aukšta.

	Reputacijos rizika	Vidutinis	Tai rizika, kad netinkamas kitų rizikų valdymas gali įtakoti reputacijos netekimą rinkos dalyvių ir klientų akyse. Reputacijos rizika paprastai negali būti įvertinta ir valdoma tiesiogiai. Ši rizika valdoma tinkamu kitų rizikų valdymu.
	Atitikimo	Žemas	Rizika, kylanti dėl Bendrovės vidaus taisyklių ar veiklos nesuderinimo su Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais. Įmonė investuoja į aukštos kvalifikacijos atitikties darbuotojus ir taip mažina šios rizikos reikšmę.
	Pernelyg didelio sverto	Nereikšmingas	Bendrovė savo kasdienės veiklos finansavimui sverto nenaudoja.

Iki 2021 m. birželio 26 d. taikyti reikalavimai:

Bendrovė visuomet turi tenkinti šiuos nuosavų lėšų reikalavimus:

1. 4,5% 1 lygio nuosavo kapitalo rodiklį (CET 1 Capital ratio);
2. 6,0% 1 lygio kapitalo pakankamumo koeficientą (T1 Capital ratio);
3. 8,0% bendro kapitalo pakankamumo koeficientą (Total Capital ratio).

Kapitalo pakankamumo rodiklis skaičiuojamas: įmonės kapitalas/ bendros rizikos pozicijos (Kapitalo poreikis KP * 12,5) turi būti $\geq 8,0\%$.

Po 2021 m. birželio 26 d. taikomi reikalavimai:

Bendrovė visuomet turi tenkinti šiuos nuosavų lėšų reikalavimus:

1. $\frac{CET1}{D} \geq 56\%$;
2. $\frac{CET1}{D} \geq 56\%$;
3. $\frac{Tier2}{D} \geq 100\%$,

kur D yra laikomas didesnis iš šių dydžių: pradinis kapitalas, FOR, K-veiksniai.

Atliekant 2021 m. gruodžio 31 d. kapitalo pakankamumo skaičiavimus buvo naudotas pradinio kapitalo rodmuo, kadangi Bendrovės:

- Įstatinis kapitalas – 150 tūkst. EUR;
- Pastovios pridėtinės išlaidos (FOR) – 80 tūkst. EUR;
- K-veiksniai – 28 tūkst. EUR

Žemiau pateikiamuose kapitalo pakankamumo skaičiavimuose naudoti 2021 m. audituoti Bendrovės finansiniai duomenys:

	EUR, tūkst.
1. CET1 kapitalas	443,2
1.1. Įstatinis kapitalas	150,0
1.2. Nepaskirstytas praėjusių metų pelnas/ (nuostolis)	51,1
1.3. Leistinas įtraukti einamųjų metų pelnas	229,6
1.4. Rezervai	12,5
$\frac{CET1}{D} \geq 56\%$	295 %
2. Tier1 kapitalas	443,2
$\frac{Tier1}{D} \geq 75\%$	295 %
3. Tier2 kapitalas	443,2
$\frac{Tier2}{D} \geq 100\%$	295 %

Pagal nuo 2021 m. birželio 26 d. įsigaliojusius reikalavimus, Bendrovei nustatytas reikalavimas likvidaus turto pavidalu laikyti ne mažiau nei 1/3 praėjusių metų pastovių pridėtinių išlaidų:

	EUR, tūkst.
1. Praėjusių metų FOR po pelno/ nuostolio paskirstymo	360,0
2. FOR reikalavimas kapitalo pakankamumui (1/4 * 1.)	80,0
3. FOR reikalavimas likvidumui 2021 m. (1/3 * 2.)	27,0
4. Bendrovės likvidus turtas 2021 m. gruodžio 31 d.	220,5

4. Testavimas nepalankiausiomis sąlygomis

Atliekant testavimą nepalankiausiomis sąlygomis atsižvelgiama į pagrindinius kapitalo pakankamumo skaičiavimo elementus ir galimus jų pokyčius nepalankaus scenarijaus atveju. Testavimas yra atliekamas remiantis trimis scenarijais: tikėtiniu, blogu ir blogiausiu. Daroma prielaida, kad pasirinktos rizikos materializuojasi Bendrovei nenaudinga linkme vienu metu.

Prielaidos nepalankiausio scenarijaus vertinimui pasirinktos atsižvelgiant į kitų Lietuvoje veikiančių FMĮ testavimo praktikoje naudojamus rodiklių pokyčius ir istorinius pokyčius rinkose:

- K-veiksnių rizikos:
 - Klientų rizika:
 - Klientų piniginės lėšos – dėl rinkoje susidariusios padėties gali reikšmingai išaugti klientų Bendrovėje laikomų lėšų likutis. Atitinkamai Bendrovė susidurtu su išaugusiu K-veiksniu, ko pasėkoje galėtų keistis kapitalo pakankamumo

skaičiavime naudojama kapitalo bazė. Bendrovė mano, kad ši rizika iš dalies yra mažinama, kadangi investuotojų piniginės lėšos Bendrovėje nėra draudžiamos, atitinkamai, investuotojai turėtų savo laisvas lėšas nukreipti į kredito įstaigas;

- Klientų vertybiniai popieriai – dėl rinkoje susidariusios padėties gali reikšmingai išaugti klientų Bendrovėje apskaitomų vertybinių popierių kiekis (pvz. į likvidų pinigų rinkos fondą). Atitinkamai bendrovė susidurtu su išaugusiu K-veiksniu, ko pasėkoje galėtų keistis kapitalo pakankamumo skaičiavime naudojama kapitalo bazė.
- Klientų vykdomi sandoriai – dėl rinkoje susidariusios padėties klientai gali norėti nedelsiant išėiti iš turimų pozicijų. Sandorius vykdant per Evernord, Bendrovė susidurtu su išaugusiu K-veiksniu, ko pasėkoje galėtų keistis kapitalo pakankamumo skaičiavime naudojama kapitalo bazė.
- Rinkos rizika – Bendrovei neaktuali, kadangi nevykdomos investicijos savo sąskaita;
- Firmos rizika - Bendrovei neaktuali, kadangi nevykdomos investicijos savo sąskaita;
- Pastovių pridėtinių išlaidų (FOR) kilimo rizika – Bendrovei neaktuali, kadangi įmonės kaštai valdomi atsižvelgiant į metinį planavimą, biudžetavimą ir esant nepalankiai ekonominei situacijai rodiklis ne kiltų, o tikėtina, kad priešingai, mažėtų.
- Blogiausiu sąlygų scenarijumi pajamų sumažėjimo rizikai vertinti buvo pasirinkta tarptautinė finansų krizė. Kadangi Bendrovė 2008-2009 m. finansų krizės metu veiklos dar nevykdė, pagrindinių rodiklių kaita buvo apžvelgta tuo metu Lietuvoje veikusiose FMĮ. Pagal viešai skelbtas finansines ataskaitas, didžiausią paslaugų ir komisinių pajamų mažėjimą patyrė UAB FMĮ „Orion securities”. Įmonės pajamos 2009 m., lyginant su 2008 m. sumažėjo 52,05%. Šis mažėjimas buvo pritaikytas ir Bendrovės vertinimui blogiausiu scenarijumi (kadangi kapitalo bazei didžiausią įtaką skaičiuojant daro leistinas įtraukti einamųjų metų pelnas, modeliuojant scenarijus keičiamas būtent šis rodiklis).

Testavimo rezultatai (naudojant 2021 m. gruodžio 31 d. audituotus duomenis):

Scenarijus	Tikėtinas	Blogas	Blogiausias	Kapitalo bazė
Klientų Bendrovėje laikomų piniginių lėšų augimas	50%	100%	200%	Įstatinis kapitalas – 150 tūkst. EUR
Klientų Bendrovėje apskaitomų VP augimas	50%	100%	200%	
Klientų bendrovėje vykdomų sandorių augimas	50%	100%	200%	
Rinkos ir firmos rizikų, FOR kilimas	0%	0%	0%	
Pajamų sumažėjimas (išreikštas per leistiną įtraukti einamųjų metų pelno sumažėjimą)	10%	30%	52%	
Cet 1 kapitalo pakankamumo koeficientas, %	281	250	216	
T 1 kapitalo pakankamumo koeficientas, %	281	250	216	

<i>T 2 kapitalo pakankamumo koeficientas, %</i>	281	250	216	
---	------------	------------	------------	--

5. Išvados

Po atlikto Bendrovės vertinimo nepalankiausiomis sąlygomis galima teigti, jog Bendrovės kapitalas išliktų pakankamas ir atitiktų Lietuvos Banko keliamus reikalavimus finansų maklerių įmonėms ir blogiausio scenarijaus atveju. Kapitalas yra pakankamas nagrinėtoms veiklos rizikoms padengti.

2021 m. gruodžio 31 d. Evernord UAB FMĮ bendro kapitalo pakankamumo koeficientas pagal audituotus Bendrovės rezultatus buvo 296%.

Finansų vadovas
Arnas Vedeckis

